

FACTSHEET

tzv. nepojistitelné děti

O co se jedná

- **Veřejné ani komerční pojištění rodičů-migrantů bez trvalého pobytu nezahrnuje zdravotní péči i o jejich dítě.** Připojištění pro matku a dítě nabízené komerčními pojišťovnami je velmi nákladné (od 60 tisíc Kč na rok) a zaniká hned po propuštění dítěte z porodnice nebo po prvních 3 měsících života dítěte, přičemž celková úhrada péče o novorozence je omezena na zcela nedostatečných 300 tisíc Kč.
- Následující sjednání komerčního pojištění pro dítě, které se narodilo s vrozenou vadou nebo jiným vážným onemocněním, je komplikované, protože u většiny pojišťoven spadají do skupiny **nepojistitelných**. I v případě uzavření smlouvy pojištění nese spíš funkci splnění zákonné podmínky pobytu, protože tyto zdravotní potíže spadají do výluk („*pre-existing conditions*“) a jakékoliv náklady na jejich léčbu komerční pojišťovna tak nehradí.
- **Současná právní úprava zakládá nerovnost v přístupu ke zdravotní péči pro osoby mladší 18 let pobývající na území na základě povolení k dlouhodobému pobytu.** Je předmětem opakované kritiky ze strany mezinárodních lidskoprávních institucí.

Reálné případy nepojistitelných novorozenců

Případ 1: Rodičům z Ruska, kteří v ČR pobývali na základě dlouhodobých studijních pobytů, se předčasně narodila dvojčata, kdy jedno trpělo **vrozenou srdeční vadou**, druhé dalšími onemocněními. Dvojčata musela být porozena předčasně právě s ohledem na tuto vadu, jinak by mohlo dojít k jejich úmrtí. Po narození vyžadovaly obě děti velmi náročnou poporodní péči, kdy **dluh za péči nyní činí cca 3 mil. 700 tis. Kč**. Rodiče nemohli této situaci nijak předejít, původně nic nenasvědčovalo těmto komplikacím. Matka byla pro porod **komerčně pojištěna**, pojištění pokrylo jen velmi malou část dluhu. V současnosti se děti nadále léčí, náklady léčby platí rodiče, komerční pojištění sice nakonec pro děti získali, ale **pojišťovna samozřejmě nehradí náklady jejich onemocnění** (vzniklého před vznikem pojištění). Ohledně splácení dluhu se jedná. Děti mají pouze dlouhodobý pobyt za účelem soužití s rodiči, trvalý pobyt z humanitárních důvodů, který by jim umožnil přístup do veřejného zdravotního pojištění, jim nebyl udělen (řeší se dále v odvolání).

Případ 2: Rodičům z Ukrajiny se narodilo dítě, matka měla **trvalý pobyt** – dítě tedy mělo rovněž nabýt trvalý pobyt a tím i **veřejné zdravotní pojištění** již od narození. Toto je však **vázáno na podání žádosti o trvalý pobyt za dítě**. Dítě bohužel po několika hodinách zemřelo. Ministerstvo vnitra nepřipustilo podání žádosti o pobyt pro dítě, poté co zemřelo, nemohla tak být založena **fikce trvalého pobytu** od narození a tím pádem ani nárok na veřejné zdravotní pojištění. Za několik hodin péče vznikl **dluh ve výši cca 43 tisíc Kč**, který rodina nemůže uhradit a nepovažuje to ani za správné, neboť za normálních okolností mělo jejich dítě mít nárok na veřejné zdravotní pojištění. Nemocnice se s klienty soudí, požaduje zaplacení dluhu, popř. po VZP, která to ale odmítá.

Případ 3: Rodičům z Vietnamu, kteří v ČR oba pracují, tudíž sami spadají do **veřejného zdravotního pojištění**, se narodilo předčasně dítě s **vážnými vrozenými vadami**. Než rodiče požádali pro dítě o **azyl z humanitárních důvodů**, vznikl **dluh ve výši cca 1,6 mil. Kč** za péči o dítě; poté už dítě bylo, jakožto žadatel o mezinárodní ochranu, pojištěno ve veřejném zdravotním pojištění). **S ohledem na směrnici o jednotném povolení (rodiče jsou držiteli jednotného povolení) by VZP měla náklady za péči hradit už od narození dítěte – tuto argumentaci však VZP odmítá.** Nemocnice zřejmě bude rodiče žalovat, protože nejsou schopni dlužnou částku splácet. Dítě bohužel po několika měsících zemřelo.